

2012/11
listopad

Poutník

časopis Obce unitářů v Brně

POUTNÍK

Obsah čísla 11/2012

<u>Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: List a strom</u>	<u>1</u>
<u>Blahopřání</u>	<u>3</u>
<u>Bc. Daniel Novotný: Duch duhy</u>	<u>4</u>
<u>Ing. Ivan Sommer: Most hlupáků</u>	<u>6</u>
<u>Bc. Daniel Novotný: Unforgiven</u>	<u>8</u>
<u>Magdalena Pulicarová: Ze zápisků mojí babičky</u>	<u>9</u>
<u>Pavel Havlíček Poutník: Z knihy „Jezábel a Eliáš“</u>	
<u>Tak nějak jak to je a není</u>	<u>10</u>
<u>Nevyslovený důvod</u>	<u>11</u>
<u>Nikdo nesmí!</u>	<u>13</u>

<u>(Ne)rozumíme?!</u>	<u>14</u>
<u>Možná!</u>	<u>15</u>
<u>Bc. Daniel Novotný: O králi, který chtěl být sám sebou</u>	<u>17</u>
<u>Jan Schwarz: Glosa</u>	<u>18</u>
<u>Dr. Norbert Fabián Čapek: Myšlenky</u>	<u>19</u>

Foto na titulní straně: P.Sedlák

Foto Strom: P.Sedlák

Foto Růže: Z. Červená

Foto Most: Wikipedie autor: John Philips

licence: Creative Commons Attribution Share-alike license 2.0

LIST A STROM

Padá, suchý nebo ještě nedoschlý, barevný, polétavý, různě tvarovaný, sám nebo ve velikém množství, daleko od stromu zavátý nebo stromu blízky, padá list. Je odvanut, časem někam zmizí, poslouží k novému růstu a tvorbě, ale strom zůstává. Prožije nové jaro, nový a při tom podobný příběh. List a strom nám něco připomínají. Jako mnohé jevy v přírodě nás učí o zákonech života a o nás samotných.

V listopadu zřejmě se ani není možné důvěrně neseťkat s tajemstvím života, s jeho děním podivuhodným, zároveň krutým i krásným. Hleďme na všudypřítomnou proměnu přírody, na to, jak v listopadu čas jakoby přidal na rychlosti. Představíme-li si jaro jako mládí, zralost léta jako střední věk a smysl tomu dění dávající žeň staršího věku podzimu, pak listopad je již vyšším věkem stáří, který již pospíchá ke klidu zimy a nové proměně. Naši předkové, dobří hospodáři, tajemství listopadu znali, věděli, že mají poslední možnost sklidit a uložit pozdní úrodu, uklidit venku, doma i v sobě, co je třeba, jinak jim klid posvátného Světla veliké noci (na vánoce) nemůže být nadělen. Listopad byl pro ně vlastní přípravou na

toto veliké očekávání předvánoční. Tento pozdní podzimní měsíc byl a dodnes je přes všechna umělá světla naší civilizace pro nás spojen s ubýváním slunečního světla a zkracováním dne, tedy s přítímím, pološerem a minulostí. Je časem ohlédnutí, opuštění a odpuštění, od zbytečností oproštění a mnohého v sobě vyřešení. Je krajinou počínajícího stmívání před hlubinou pozemské noci, v níž se rodí Světlo vánoční. Listopad tak bytostně souvisí s minulostí, ale ne nějakou cizí a omšelou, ale působící aktuálně v nás a skrze nás a tvořící naši přítomnost a budoucnost.

Ve společnosti tak může listopadová nálada přinést bilancování s jasnějším vědomím chyb minulosti s uvědoměním si potřeby nápravy v přítomnosti. Právě tyto motivy obsahují články v tomto čísle našeho časopisu.

Na naše dávné duchovní hledání si můžeme vzpomenout s Danem Novotným při čtení povídky „Duch duhy“, mnohé z naší přítomnosti nám zřejmě připomene úvaha Ivana Sommera „Most hlupáků“, Danova báseň „Unforgiven“ volně navazující na texty stejnojmenné americké metalové skupiny nám pomůže zmapovat krajinu naší duše, pokud by se dala chytit do sítí od Slunce odvrácené strany této doby. Že „nic nového pod sluncem“ a k tomu věčně zelenou nadčasovou moudrost si uvědomíme ze zápisků paní Josefy Braunerové a dalšího vyprávění o Jezábel a Eliášovi P. H. Poutníka.

Krásný podzim s vůní moudrosti přeje

Jarmila Plotěná

***Tam někde na dně nás je listopad,
krajina listopadová...***

***Tam někde na dně nás
je starý čas
budící úctu pradávnem,***

***a když si vzpomenem
a půjdem za novým dnem,
ke Světlu procitnem.***

*****

BLAHOPŘÁNÍ

všem členům i přátelům Brněnské obce unitářů, kteří se
narodili v listopadu

VŠE NEJLEPŠÍ!

- 4.11. Lydie Schmiedková
16.11. Jiří Čada
18.11. Ludmila Jarošová
Ing. Libor Mikš
22.11. Dagmar Nejezchlebová
27.11. Jana Křížová
30.11. Ing. Jaroslav Gross

*****

Omluva:

Omlouváme se br. ing. Ivanu Sommerovi, že jsme v říjnovém čísle opomněli uvést datum jeho narozenin: **2.10.**

Redakce

Bc. Daniel Novotný

DUCH DUHY

Tadeáš seděl na dece a pozoroval oblohu. Slunce krásně svítilo a sem tam byl vidět nějaký ten mrak.

"Na co se koukáš?" zeptala se Tadeáše jeho tříletá sestra Bára, která seděla vedle něho.

"Na duchy," konstatoval Tadeáš s převahou svých pěti let. Nedávno viděl pohádku, ve které se to duchy jen hemžilo.

Začal poučovat svoji mladší sestru: "Víš, duchové jsou všude, jen je nevidíme. Jsou ne-vi-di-tel-ný, chápeš? V kytkách, ve stro-mech... Nebo třeba tamten mrak - určitě jsou tam napěchovaný. Nebo vítr: duchové větru, fiů fiů fííí!" Tadeáš rozvlnil deku. Bára se začala smát.

"A kterého ducha máš nejradší?" zeptala se Tadeáše po nějaké chvíli.

"Nejradši... hmmm..." Tadeáš nakrčil nosík. "Určitě musí být jeden duch, který je všech duchů král. Určitě je na obloze – nahoře, chápeš?"

"A jak vypadá? A co tam dělá?" vyzvídala Bára dál.

"Nó... když je ten duch hlavní, měl by ovládat všechny barvy," pokračoval Tadeáš, protože si vzpomněl na útržky nějaké pohádky, kterou mu nedávno vyprávěla máma, "je to duch... duhy. Duch duhy!"

"Duhovej! Duhovej!" rozesmála se jeho mladší sestra. "Budeme si s ním hrát?"

V následujících letech plných her byl jednou z postav pohádkového světa Duch duhy, který prosazoval spravedlnost třeba ve světě legových staveb a panáčků, nebo plyšových hraček.

* * *

Tadeáš dopíjel pivo. Típnul cigaretu. Povzdychl si a znovu se mu vracely čerstvé vzpomínky na Romanu.

"Je mi dvacet pět..." pomyslel si, "a co jsem vlastně dokázal? K čemu ten život je? Jsem nula, nic. Není divu, že se se mnou rozešla: vždyť se plácám bez cíle sem a tam."

Rozhlédl se kolem, po interiéru svého bytu. Poté, co ho Romana opustila, zjistil, že nemá čeho se chytit. Že je něco jako trosečník. Začal se probírat SMSkami ve svém mobilu.

"Karel..." pomyslel si, "ten je v pohodě, přímo za vodou. A přitom nikoho nemá už dva roky. Počkat -"

Vtom si Tadeáš uvědomil, že věta "Karel nikoho nemá" není tak úplně pravdivá: že Karel má život zacílený a pevně umístěný. Ve víře.

"No co," povzdychl si Tadeáš, "zkusil jsem i ulítější věci."

Klekl si na kolena. "Bože..." začal. Nevěděl, co říct. Má na Něj vychrlit problémy? Nebo se zeptat, proč je na světě tolik utrpení a patálií? Nebo začít číst Biblii?

Nevěděl, jak začít. Jaký najít vstupní bod. Hlavou mu blýskaly obrazy kostela,... hřímajícího kněze... zapálené hranice... příkazy, zákazy, formalismy. Tudy ne. Kudy tedy?

Nevzal to ze špatného konce? Vždyť ta Bytost... mu má být blízká, bližší než je Tadeáš sám sobě! Tadeáš doloval ve svém nitru - když ho náhle zaplavily vzpomínky. No ano! No jasně!

"Duchu duhy!" zvolal s úlevou. Úleva ze známé tváře Boha mu umožnila pochopit i další Jeho tváře včetně zjištění, že všechny jsou jen přibližnými vyjádřeními Nevyjádřitelného.

A v tu ránu byl Tadeáš doma.

Ing. Ivan Sommer

MOST HLUPÁKŮ

Sešli se obyvatelé obce a postavili most přes mokřinu, kudy procházelo s obtížemi hodně lidí. Každý přispěl dle svých možností. Pak někdo poznamenal, že by měli most nějak pojmenovat. „Bude to Most hlupáků.“, odpověděl jejich učitel a dodal: „Projdou po

něm turisté a někteří z nich prohlásí, co to bylo za hlupáky, jestliže stavěli most zdarma.“ Stalo se tak v Bulharsku, v době, kdy se zbavovalo nad-vlády osmanské říše a kdy rodiče našich dědů byli ještě dětmi (1). Přesto dávná úvaha jakoby promlouvala k dnešku, nelze přece měřit vzájemnou solidaritu, přátelství a lásku jen penězi.

Někteří naši vládní politici si však zvykli přepočítávat na peníze běh lidského života od početí až k odchodu na věčnost, aniž si uvědomují, že peníze jsou sice důležitý, ale přesto jen pomocný prostředek komunikace mezi lidmi. Považuji za hlupáky ty, kteří se rozhodli své úsilí poskytovat zdarma. Lze však například lásku manželskou, posléze mateřskou a výchovu dětí měřit pouze penězi, jak hlásají zastánci neviditelné ruky tržní ekonomiky, která nás má údajně přivést k rozkvětu společnosti a snad i k vytouženému ráji na zemi ?

Tito našeptávači však opomíjejí, že neviditelná ruka trhu nezná morálku, jejím cílem je pouze zisk, zatímco etika, láska, morálka jsou na obtíž. Proč přivést na svět děti, lépe je nejprve si užívat, než věnovat úsilí výchově nové generace. A tak se odkládá příchod prvního potomka, klesá počet dětí v rodině, nepovažující se už za základ společnosti, obyvatelstvo stárne. Lidé se navzájem izolují, vzájemná pomoc zdarma se vyhlašuje za počin hlupáků, popřípadě slouží na okrasu jako třešinka na dortu, který si vychutnají jen ti úspěšní se srdci kamennými, ale s plnými peněženkami.

I vzdělání se považuje za investici do vlastní osoby, jakoby se z učitele stal jen podnikatel prodávající výuku a z žáka kupující zá-

kazník, přestože výchova je posláním a bez lásky ztrácí význam, z dětí se pak stávají bezcitné stroje. Kupodivu snaha o co největší vzdělání za každou cenu vede nejen ke kupování titulů, a tím ke snížení nároků na znalosti, ale v podstatě směřuje na slepou kolej, protože je obtížné vybrat si toho opravdu schopného z množství stejně otitulovaných uchazečů o zaměstnání.

A ti starší ve věku pokročilém se jeví jako zcela zbyteční a neužiteční, nerecyklovatelný odpad, který je nutno živit, bez toho, že by přinášel zisk. Proč léčit seniora, anebo ho nechat dožít v bytě z doby rozkvětu jeho sil ? Přitom letité zkušenosti mohou být nenahraditelné a vlastně neocenitelné, třebaže mnohdy jsou zdarma. Nová generace se k nim musí propracovat znovu se zbytečným úsilím. A z podsvětí apokalyptického se na světlo denní plíživě rýsuje přízrak eutanazie.

Vlastně se neděje nic tak zvláštního, co by dějiny neznaly jako nejrůznější zlaté horečky, následně se propadající do zkázy, například nedávná hypoteční krize, po níž zůstaly v USA prázdná města duchů, jejichž obyvatelé nebyli schopni splácet hypotéku. A hrne se na nás záplava "chytrosti", chytrých mobilů, ledniček, půjček, léků a dalších vymožeností. Hlavně, jak si maximálně užít. Že to není zdarma a musí se platit, je téměř nedůstojné připomínat. Mosty hlupáků se tak proměňují na mosty chytrosti. Proč mám pochybnost, že by to byl směr k rozvoji lidství ?

(1) Učitel. Rozhovory u sedmi Rílských jezer, Ostrava 2009

Bc. Daniel Novotný

UNFORGIVEN

plivat krev
na cizích křížovatkách
několikrát denně
se ohlížet zpět
probudí se odpuštění
vůbec někdy ze své dřímoty?

ve studených síních nevztahů
na pustých ostrovech vprostřed školních tříd a open-spaců
krev utopená v pivu
naděje zaváté tekutým pískem
co prosvítá?
prosvítá něco skrz slupky, kokony, brnění?
svítí to slunce na začátku, nebo na konci cesty?
vše, co cítím
vše, co vím
má jistý cejch neodpuštění
zarytý v kořenech okoralého srdce
čekat na nemožnou konstelaci náhod
na to, že loď někam dopluje
kam? prostě někam...
bude tam další patro, další příležitost k neodpuštění?
nebo je to vše jen
k tomu, zasmát se odstrašujícímu příkladu
až budeme za vodou?
vše, co cítím
vše, co vím
... nakonec si stejně všichni budeme muset odpustit.

Pozn.: UNFORGIVEN - NEODPUŠTĚNÝ

Magdalena Pulicarová

ZE ZÁPISKŮ MOJÍ BABIČKY

Josefy Braunerové, rozené Horákové /1886 – 1972/, která byla učitelka a učila i Olgu Scheinpflugovou jakožto malou holčičku. (Zápisky od r. 1912 = přesně 100 let)

- „Jak bylo možno chorého, českého člověka uzdraviti?
Mluvit mu pravdu a naučit ho mluvit pravdu. Český člověk tone v hlubokém jezeře lží. A vytáhnout českého člověka z tohoto hlu-

bokého jezera pustých lží musí se státi společnou osvětovou prací všech jasných českých hlav. Český člověk je mladý člověk a proto se bojí pravdy, jako malé dítě strašidla. Ale my se nesmíme bát mluvit českému člověku pravdu do očí, byť se i sebevíce svíjel v bolestech pod tíží její nezvyklou! Shnilé kusy masa na těle českého člověka se musejí odstraniti ostrým nožem, chce-li býti národ zdráv a silen!“

- „Který jiný tvor než člověk zlo miluje a dobro pomíjí?“
- „Pravda sama není mužova či ženina, jest Boží jedině, jí honosit se nemůže žádný z nás.“
- „Jen duší vejít lze. Ni Kristus sám nemůže jinak spasiti člověka.“
- „Není špatných bylin, jen pěstitelů.“
- „Někteří lidé mají tak velkou duši, že jim nikdo nerozumí...“

Jeden zápis je od její přítelkyně Růženy Kratochvílové, manželky Zdeňka Kratochvíla, významného karikaturisty z 1. republiky.

4.4.1912:

„Naše vědomí, Josefko, více pro nás znamená, než úsudek všeho vnějšího světa, neboť žijeme ve svém vědomí nepřetržitě a věčně. Naše štěstí nebo neštěstí nezávisí na tom, jak se druzí chovají k nám, nýbrž na tom, jak se my chováme k sobě. Napravujme sebe a uděláme tím nejlepší věc, kterou můžeme udělati sobě i jiným. Šalda řekl „že Božstvo zjevuje se jen těm, kdož se je naučili hledat“ a my je stále hledáme kdesi v dáli, místo abychom se obrátili do svého vnitřka.“

Pavel Havlíček Poutník

Z knihy

JEZÁBEL A ELIÁŠ

TAK NĚJAK JAK TO JE A NENÍ

„Doslechla jsem se, že náš královský dvůr je zadlužen! Celé naše království se má topit v dluhích! Co je na tom pravdy??!“
chce vědět Jezábel.

Dvorní rádce si pohladí bradu. Ech, co objasňovat králově ženě?!

„Proč mlčíš?! Je ti zatěžko mluvit o státních financích s hloupou královnou?!“

Ach bože, nejvyšší bože můj!, ukloní se hluboce ministr. Tahle osoba uhodne všechno! I proto je tolik neoblíbená! Všichni se přece odjakživa bojíme pravdy, a to i ti poctiví! Ale on, ministr, o královně nesmyslel špatně! Ne, určitě ne, ví to jistě, má přece rozum!

„Má paní, tvá slova jsou vedena touhou po pravdě a spravedlnosti, ale křivdíš mně jimi, odpusť mou vůli hájit se! Všichni známe tvou moudrost a životní zkušenost! A teď mně dovolu, abych rychle a stručně odpověděl na tvou původní otázku. Samaří se angažovalo v několika válkách, Samaří posílalo finanční i materiální pomoc do sousedních, a dokonce i do hodně dalekých království, všechno v rámci smluv a dohod s jinými vladařskými domy, Samaří mělo kontingent vojáků tam, kde ho mít nemuselo, Samaří samo tyto muže financovalo a udržovalo, Samaří zabezpečovalo jejich rodiny, Samaří si hrálo na bohatce!“

Ministr opatrnicky pohlédl na královnu co ona na to. „Samaří stavělo a budovalo a budovalo! Nové ulice ve městech, celé nové čtvrtě, domy bohatých s hlazenými kupolemi, chrámy a svatyně! Kdo a odkud měl brát peníze na takové záležitosti?! Samaří vzkvétalo na dluh, a dnes se dluhy sčítají, má paní! Jsou obrovské, obrovité až mrazí! Naše království je ubožák zadlužený až nad uši!“...

Královna řekla docela klidně, jako kdyby jen konstatovala:
„Takže zdejší chudé království za našich předchůdců bylo chudé jen zdánlivě, protože netonulo v zadluženostech, a my jsme bohatým státem před bankrotem?!“ Jezábel sňala z hrdla blyštivý, několikařadový náhrdelník a nabídla ho ministrově. „Jdi, a přispěj

jím ke srovnání státního dluhu!“

...Ministr potkal na chodbách proroka. Velkého proroka! Nebo také mistrného hadače. Toho čert vždycky nastrčí (podobně jako zlou bábu) všude, kde je ho nejmíň zapotřebí! Ministr se tvářil, že proroka nevidí. Ale když Eliáš pozdravil, královský dvořan se vrátil, s přihrbenými zády podal prorokovi svou dlaň. A upřímně, i když však jakoby proti své vůli, mu řekl: „Ve všem jsi měl pravdu! Všechno jsi předvídal správně! Ale královským finančníkem bys být nemohl, prorok, který dobře prorokuje, nemůže dobře počítat peníze!“ ...

str. 42 - 43

NEVYSLOVENÝ DŮVOD

„Hašašíro“, oslovila toho člověka Jezábel, „i ty jsi Hašašíra, jsi druhý Hašašíra v mé blízkosti, ale soudím, že vás po světě bude běhat víc toho jména, nicméně poslyš, Hašašíro, mně se zdá, že ve vyspělé společnosti je hodně málo skutečné svobody?! Co říkáš? Neříkej nic, ztratila bych myšlenku! Čím vyspělejší společnost, tím míň skutečné svobody! V nejvyspělejší společnosti pak není svoboda pomalu žádná! ...Chceš namítnout, že existuje svoboda vnitřní a vnější, svoboda ducha a svoboda těla?! Mlč! Vím to také! A mluvmě raději o svobodě mezi těmito dvěma svobodami, mluvmě o svobodě něco a někde mezi tím!“ Hašašíra se nadechl. „Dýchej, ale mlč!“, přikázala Jezábel. „Aby společnost fungovala jako společnost, musí mít své zákony, svá omezení jednotlivců, a vidíš, a právě tady svoboda jedince naráží! Nejvyspělejší království se přímo topí v zákonech a v jejich odvarech! Všichni se snaží ty zákony obcházet, nedodržovat, nebo je naplňovat polovičatě, a všichni trpí strachem z postihu – chá, kdeže je pak ten jejich pocit skutečné svobody?! ...Ovšem, právě i to vede k náboženství, i to vede k Baal-zebúbům, k Hospodinům a ke všem možným i ne- možným božstvům, modlám a bésům. I v té nejvyspělejší společnosti! I tam. V té zase dávají svým bohům všelijaká nová a společnosti uzpůsobená jména!“ Hašašíra se ošil.

„Ošivej se a vrť sebou, ale nemluv!“ přikazovala Jezábel. „Chci ti něco povědět ještě o odpouštění! Ašér mně vnukla myšlenku, že když odpouštíme nebo neodpouštíme, zasahujeme tím do práv boha, my, lidé, takový institut vůbec nemáme znát a máme žít tak, aby nikdo nemusel odpouštět nám a abychom my nemuseli odpouštět jinému! Odpouštění je citové vydírání a znásilňování niterné svobody, je to věčný kolotoč, v kterém uplatňuje své rejdy Zlý!“

Hašašira si zakryl tvář. „Cože, ty nesouhlasíš!“, zvolala Jezábel... „Ale já ti odpouštím!“ Královna se dala do velikého smíchu, vědoma si skutečnosti, jak právě mluvila o odpuštění, a Hašašira seděl a podobal se zkamenělé soše. „S vámi, lidmi, se nedá rozmlouvat“, oznámila Jezábel a zamávala rukama, „vidíš, já jsem anděl, anděl bez křidel, doufám, že alespoň s tím budeš souhlasit, jinak ti neodpustím!“

„Má královská paní, zakryl jsem si obličej, protože nesmím přece bez svolení libovolně patřit na tvou vznešenou tvář! A rád, tuze rád jsem tě vyslechl, jsi přece moudrá!“, hlesl Hašašira... „Ale ty s tím nesouhlasíš, vidíš, zase nesouhlas! Ty šibale jeden. Tu máš!“, přiblížila se k němu královna a vlepila totálně zděšenému muži na čelo polibek. „A tady jsou dveře! ...Moc jsi toho nenamlu-vil, ale pobavil jsi mě! Přihlas se v palácové kuchyni o džbánek nejlepšího vína! Na mé výslovné přání!“...

Hašašira klopytal, a celý mimo obraz, se těšil na džbánek hus-tého opojného moku! Ve víně je pravda. Ano, tam, tam je! Čím víc vína, tím víc pravdy!... I královna byla opilá! Proto (snad) mluvila pravdu!!

str. 47 - 48

NIKDO NESMÍ

„Přišla jsem za tebou, ctihodný mudrci“ (Eliáš se při tom oslovení zamračil), „protože“ (byla to žena s rouškou přes obličej, žena zřejmě z lepších kruhů) „se tě chci na něco důležitého zeptat! Přišla jsem sama od sebe, ona mě neposílá!“, ztišila dramaticky hlas.

„Mám sice, jako obvykle, málo času, obzvlášť pro neohlášené návštěvy, nicméně budiž“, povzbudil ženu Eliáš. „Ona, koho tím myslíš?“ Chtěl mít jistotu. Neznámá kývla hlavou směrem ke královnině příbytku.

„Chci, dobrý muži, potřebuji vědět, musím vědět, jestli“, žena ztichla, snad hledala výstižné vyjádření...“Jde o peklo!“ Eliáš povytáhl obočí. Žena pokračovala. „Říkají, že peklo je stav mysli, stav člověčí duše!“...

„Věříš na duši?!“, zbystřil prorok pozornost. Žena si přiložila ruku na ústa. „Ach ne, ne, o tomhle jsem nechtěla, nemluv víc o duši, prosím!“ Eliáš znovu povytáhl obočí.

„Dobrá, oč ti jde, izraelská ženo?“

„Ptám se, dobrý muži, jestli existuje peklo jenom tady, na zemi, když člověk žije, anebo – smím to říct?, jestli je také peklo po smrti?!“

Eliáš zavřel oči. Kolik jen lidí si klade takové trýznivé otázky, kolik jen lidí se na tohle ptá, a kolik je těch, kteří se kvůli tomu div nepoperou do krve a kolik se jich znepřátelí na smrt?! A přece měl dojem, že tu otázku slyší právě poprvé!

„Ženo Braímo?!“...“Znáš mě?!“, vyhrkla žena.

„Znám, jsi z královniných společnic, ženo, poslouvej mě! Peklo a nebe jsou stavy duše, a žádný smrtelník nesmí vědět, jestli je peklo tady i tam! Žádný smrtelník. Chceš ty snad být výjimkou?! Pokud vím, nejsi nesmrtelná! Ale podívej se vzhůru, co tam vidíš?! Nebe! Tam, nad svými hlavami, máme nebe! Je tam nebo není?! Je. A nebe je také stav v duši, avšak vidíš ho i nad hlavou mimo svou mysl! Vidíš ho, nemůžeš ho popřít! Jak je to potom tedy s peklem?! Přemýšlej. A teď už rychle odejdi v pokoji, čeká mě rozhovor s Hospodinovým duchem. A pamatuj, žádný nesmíme vědět, jestli je peklo tady i tam!“... Když se zavlhl ženin šat a ona zmizela, zašeptaly prorokovy rty: “žádný nesmíme vědět, jestli je nebe i peklo za obzorem tělesné smrti! Mohl by to být konec víry v boha, konec náboženství, díky bohu, že aspoň tohle víme!

str. 53 - 54

(NE)ROZUMÍME?!

Jezábel je nemocná. Co se jí přihodilo? Je nemocná! Už zase! Anebo už dlouho kypěla zdravím?!

Eliáši, přijď, přijď! Hospodine i Baale, běžte, jděte, oba sem přiveďte Eliáše, vezměte ho každý za jednu ruku, jste dva a on má

také dvě ruce!...Už jsi tady, Eliáší?, ptá se královna ve svém blouznění nemocných horečkou. Posad' se, nemám víc, co bych ti řekla, jen že se smíříme! Smířme se! Ukaž, dotknu se tě!... Ne! Eliáš nechce! co znamená nechce?! Mlčí. Mlčí a prorokuje na věži. Není tady! Jezábel je pro něj jen veš, která by ho kousala do kůže při jeho pilné práci! ...Bože, jsi bůh, jsi?!, ptá se Jezábel, proč chceš, abychom stáli proti sobě ve válečném stavu?! Já s prorokem a s tebou! Jste v přesile. Proti křehké ženě! Oběma se vám líbím, tobě, Hospodine, mého Baala teď ztotožním s tebou, ... a jemu, prorokovi se líbím také! Ale nechcete si to ve své mužské hrdosti připustit, a proto mně činíte příkoří! ... U hlavy královny stojí služebné a poslouchají, jak si nemocná šeptá sama se sebou, Je to zvláštní, je to podivné, slyší každé slovo, ale nerozumějí vůbec ničemu!...

Eliáš uleh! do proutěného lehátka. Cítí se zesláblý a mdlý. Horkost mu kroutí údy, v krku to škrábe. Onemocněl. Nač myslet?! O čem přemýšlet?! Hospodin?! Ne, v nemoci ne, v nemoci nemůže myslet na své poslání, Hospodin dnes proroka zmáhá, unavuje, vysává! Odpuť, Nejvyšší, nevysávej mě a nebudu si nic takového myslet! Cože? Ano. Kdyby tak přišla Jezábel! Ta hrozná! Jistě nešťastná! Vždyť věčně nespokojená! Rozdvojená! Rozdvojená jako království! Ta, která nenávidí jednotu a sjednocení! Rozděl a panuj, děl a ovládej, to se ví! Proroka pálí oči, žhnou ohněm horečnatosti. Co se mu přihodilo? Je nemocný! Už zase! Nebo už dlouho kypěl zdravím?! Příklad, Jezábel, přijď, smíříme se! Ech, Hospodine, nedopřeješ mně pokoj, pošli anděla, ať ji přivede, ať ji přivede za její pravou ruku, a jestli nechce, pošli druhého, ať ji ten druhý vezme ještě za její levici!

Už jsi tady, královno Jezábel?!, ptá se Eliáš ve svém poblouznění nemocného horečkou. Jsi tady?! Pojď, posad' se! Nemám víc co bych ti nabídl než, že se smíříme! ...Smířme se ! ...

Ukaž, paní, dotknu se tě! Ale Jezábel nechce! Nechce ve své pýše, odmítá! Eliáš je veš v jejím královském majestátu, veš v jejím stříbře a zlatě! ... Hospodine, proč chceš, abychom stáli proti sobě ve válečném stavu?! Já a ona! Já a ty?! Jste v přesile, ty, bože, mocný z mocných, ona mocná této země! Jste dva silní na jednoho slabého! Nelíbím se vám. Jsem ošklivý a stárnoucí muž, nelíbím se vám a oba se ostýcháte připustit si tu pravdu!...

... U Eliáše sedí chlapec a poslouchá jeho sebemluvu. Eliášova slova jsou špatně slyšet, ale hoch rozumí všemu, všemu rozumí!

str. 71 - 72

MOŽNÁ!

Jezábel: ...Ano, ovšem, miluji harmonii, pořádek a krásu, ale když vidím všechny ty chrámové obřady, když sleduji způsoby a konání kněží, když se snažím, byť co žena (avšak královna!), být jenom zvenčí v rámci možností, proniknout pod povrch a do spleti těch magických úkonů, když vidím rituální, přesné, neměnné a pevně dané postupy při obětech bohům, říkám si, záleží-li bohu Izraele tak detailně na tak nadmíru složitých maličkostech, pak to musí být podivný bůh! Pravda i moji kněží mají stejné přístupy k problémům boha! Jenže žádnému božstvu nezáleží na takových lidských směšnostech! Těmi hloupostmi týrají lidé sami sebe! A dokonce s gustem!

... Přesné a pod sankcemi vynucované dodržování rituálů není znamením úcty k bohům. Je to daleko nejspíš zvilé, zlé a nebezpečné (protože zlé!) vzdávání potměšilé úcty vlastní sebestřednosti! Vždyť je to pýcha! A té se žádný živý člověk nikdy nezbaví! A každé náboženství je tvořeno lidmi! A lidé – To je člověk!... Navěky tomu tak zůstane! ...Příšerné složitosti!...

Královna se dívá z pahorku, jak u jeho úpatí teče na vodu chudý potok, jak se jeho vody ve středním proudu radostně snaží bě-žet co nejčileji kupředu, a jak stojatá voda v malých loužích v po-břežních meandrech jakoby poděšeně volala na ubíhající vodu: „mě tady zanecháváš?!“ Stojatá, stabilizovaná voda, voda ustrnulá na místě, voda zakletá na místě, voda odsouzená k nepohybu, k neproměnlivosti! Vyschne! Po čase vyschne! Nebo se zkaží! Proudívá voda odběhne kamsi vpřed, do řeky a s řekou do moře, do věčného království vod!...

... Na větvi skromného stromku u potoka pozpěvoval ptáček, tak podivuhodně a hlasitě, a na vršku protilehlé stráně pečlivě, přepečlivě podle předpisů a tradic, stavěli prorokovi kněží a jejich služebníci oltář! Ani kmínek nesměl být položen jinak než se musí, ani dřívko jinak, ani stéblo slámy! Jinak by Hospodin úlitbu a oběť

nepřijal! ... O nesprávně vybraném obětním daru, o nečisté, o nevhodné obětině už ani nemluvě!... Jak mohou vědět, že jejich bůh oběť přijal?! Jak to mohou, ti proklatci, tvrdit?! Prý jim bůh dává znamení! A on, bůh, je-li bohem bohů, potřebuje jejich srdce, jejich zdravý rozum, ne jejich maškarády a divadla, vždyť tím boha urážejí! Ne-li?! I ti mí kněží, i ti! Jedno je prach, druhé je písek, drť z hlíny, drť z kamení, ve skutečnosti sotva nějaký rozdíl!

... Složitost předpisů, složitost řádu, orgie složitostí! V tom spočívá neporozumění bohu! Neporozumění bohu je snahou, cílem, cestou a duchovním fetišem kněží, proroků, dávných i současných soudců – a koneckonců i králů, přijala Jezábel tuto myšlenku s jistou mírou hořkosti... Vždyť si jen představme kdyby kněží, i kdyby i všichni ostatní, bohu dokonale rozuměli?! Jen si představte, k čemu by došlo!... Jen voda v proudivém potoce by ovšem pospíchala dál ke svému moři! Beze všeho vzrušení!

Musím se smířit!, uzavřela své rozvažování Jezábel. A pocítila, jak za každým „musíš!“, je neláska a zloba! Alespoň díl nelásky, alespoň dílec zloby. Sevřela rty a nasadila tvrdý, panovačný výraz. Pohnula se a začala sestupovat po pěšině. Kráčeli za ní. Dole v paláci dnes zasedá dvorní rada, vzpomněla si královna.

... Rádci a zrádci! Jaká podobnost, jaká blízkost těch slovíček! Královnino srdce se zasmálo... Musím! A nesmím! ... Jak jednoduché je opovrhnout složitostmi! Jak složité je žít v osvobozující prostotě! ... Rozkoš života! ... Nebo jen půvab?

str. 73 - 74

Bc. Daniel Novotný

O KRÁLI, KTERÝ CHTĚL BÝT SÁM SEBOU

Byl jednou jeden král. Již dlouho vládl svému království: přijímal audience, aby se dozvěděl, co si lidé o jeho panování myslí, rokoval se svými ministry a dle jejich rad vydával zákony - a když měl chvíli volna, bavil se ve společnosti svých přátel.

Jednoho dne krále napadlo, že chce být co nejvíce sám sebou. Začal posilovat ty vlastnosti, které pokládal za nejvíce svoje a potlačovat ty ostatní.

Po čase ho napadlo, že když přijímá audience, je příliš ovlivněn tím, co si lidé myslí - a tak nemůže být dost dobře sám sebou. Přestal proto audience udílet.

Po nějaké době měl další nápad: když rokuje se svými ministry, příliš věcí od nich přejímá: tím pádem dostatečně není sám sebou. Přestal proto s ministry rokovat a zákony si psal sám.

Již delší dobu se poté začal vyhýbat dalším a dalším lidem, dále tříbil vlastnosti, které pokládal za nejvíce svoje. Nakonec došel k tomu, že když se baví se svými přáteli, příliš se jim přizpůsobuje. Přestal je vídat a zamknul se ve svém trůnním sále: všechny dveře zavřel tak, aby se daly odemknout pouze zevnitř. Také zavřel okenice, aby jej příliš neovlivňovalo světlo slunce, měsíce a hvězd a aby tak mohl být co nejvíce sám sebou.

Tak zůstal zavřený ve tmavém trůnním sále a snažil se být co nejvíce sám sebou. Jeho mysl čím dál tím více tvrdla, až začalo tuhnout i tělo. Nakonec se v temném trůnním sále s dveřmi, které se daly odemknout pouze zevnitř, proměnil v sochu.

Dlouhou, dlouhou dobu stál král v trůnním sále proměněný v sochu, když vtom ho napadlo, že takhle to dál nejde: že všechno vzal za špatný, vlastně úplně obrácený, konec.

Jakmile jej toto napadlo, socha se rozpadla na kusy. Zvedl se vítr, který otevřel okenice: trůnní sál zalilo sluneční světlo a bylo vidět, že uprostřed kusů sochy leží malé miminko.

Dítě postupně rostlo, za každou hodinu vyrostlo tolik, kolik normální člověk za rok a po třech dnech král dorostl do svého původního věku, v němž se zrychlený růst zastavil.

Král otevřel dveře, které se daly odemknout pouze zevnitř: pozval dovnitř zpátky své přátele, omluvil se jim a vystrojil pro ně vel-

kou zábavu. Pozval zpátky svoje ministry, aby s nimi mohl řešit záležitosti státu a vydávat zákony. Znovu začal udílet audience.

Byl sám sebou.

Jan Schwarz

GLOSA

Na opuštěném ostrově uprostřed oceánu se ocitl trosečník. Po nezměrném úsilí si z dostupných materiálů vybudoval chatrč. Jednoho dne vzplanul požár a chatrč lehla popelem.

„Bože, proč mě pronásledují samá neštěstí?“ – poprvé zahorekoval, „Proč mě stíhá tolik nespravedlnosti.“

Za několik hodin se zničehonic na obzoru objevila loď. Přistála záchrana.

„Jak jste mě našli?“ – ptal se udiveně trosečník.

„Viděli jsme kouř...“

Dr. NORBERT FABIÁN ČAPEK **3.6.1870 – 30.10.1942**

30. října 2012 jsme na naší obci vzpomínali 70. výročí úmrtí Dr. Norberta Fabiána Čapka. Byl členy Unitarie po ukončení války netrpělivě očekáván, neboť mnozí věřili, že se Čapek vrátí. Až později potvrzené, dříve jen nejasné, zprávy potvrdily, že zemřel mučednickou smrtí poblíž koncentračního tábora Dachau koncem října 1942. Opět po čase uveřejňujeme některé Čapkovy myšlenky – dones aktuálně živé a jasné. Nezapomínejme a nechme se inspi-

rovať.

Vaše redakce

Dr. Norbert Fabián Čapek

MYŠLENKY

Co je myšlenka?

Je to prapříčina všeho, co jest. Na počátku nebylo slovo, ale myšlenka, a slovo bylo materializací té myšlenky. Z myšlenky vzniklo vše, co jest a bez myšlenky nic není učiněno, co kdy učiněno bylo.

Jsou myšlenky náhodné, lenivé, hloupé, které se množí jako plevel u cesty. Z takových myšlenek rostou (všelijaké) společenské útvary a podle toho také vypadají.

A jsou myšlenky titěrné, malicherné nebo dokonce zlobivé, špatné, chorobné, mstivé, závistivé. Z takových myšlenek rostou společenské útvary a jsou podle toho.

A jsou myšlenky božské, vznešené, krásné, zdravé, velkolepé a živé jako život sám.

Chceme-li vyvádět z chaosu a zmatků, chceme-li vytvořit mnoho silných jedinců a mnoho úspěšných funkčních orgánů, musíme mít velmi jasné, velmi smělé a velmi živé tvůrčí m y š l e n k y.

Kdo chce být zdravý a mlád, musí si to uvědomit... Nekamarádit se s nepřítelem v nás! Kdo je tím nepřítelem?

Všechny negativní m y š l e n k y, stavy s u g e s c e. Všechno, co zvyšuje pocit slabosti, starosti, bázně a choroby. Jakmile cítíme, že takový stav na nás přichází, soustředíme se na m y š l e n k u :

„Moc býti zdravým je ve mně přítomná!“

(A opakujme si to několikrát – nejméně dvacetkrát – před usnutím. Můžete si zvolit i jinou sugesci. Na příklad: „Každý den zdravější jsem!“ nebo „Denně v každém ohledu více zdraví nabudu“.

Poznání, že myšlenka má vliv na hmotu, že myšlenku lze materializovat, má dalekosáhlý praktický význam. Nejvíc však zasahuje lidské zdraví.

V každém ohledu je možno myšlením napomáhat tělu. Při jídle soustředěním myšlení na jídlo, místo obvyklého myšlení na těžkosti, které nás trápí.

Věnovat chvíli denně svému dechu. Dýchat s myšlenkou, že vdechují (a přijímám do sebe) nové síly. Soustředěním myšlenek síly... na to, co děláme, vykonáváme jistý vliv na náš organismus, protože uvolňujeme činnost podvědomí.

Je třeba v myšlenkách si představovat toho, co chci. Chci získat ZDRAVÍ A SÍLU... a to nejen pro sebe... ale být zdravým a silným, abych ukazoval cestu ku zdraví a síle i jiným, abych tak vykonal své lidské poslání...

**Náboženství se má projevat
vůli, činem. Skutky..., vším, co
značí lidskou důstojnost a šlechtnost
v nejlepším slova smyslu.**

Náboženství v unitářském pojetí činí nárok na celý myšlenkový organismus člověka, na celou životosprávu člověka, na jeho poměr k lidem. (1931)

Světová náboženství

Studujeme-li nestranně a se sympatiemi velká světová nábo-

ženství, přicházíme k poznání, že jsou nejen veskrz dětmi Asie, ale že jsou také sestrami, i když některá je krásnější vzhledem a vznešenější charakterem než druhá.

ZOROASTRIANISMUS řekl: Bůh je světlo, osvícenost a pravda.

HINDUISMUS: Bůh je podstata, jediná skutečnost, duch.

BUDDHISMUS: Bůh je mír, klid – nirvána.

ISLAM: Bůh je jediný, je síla, je všemohoucí a spravedlivý.

JUDAISMUS: Bůh je spravedlnost.

KŘESŤANSTVÍ: Bůh je láska.

A jaký je závěr? Což není možno všechny spojit?

Ve své nejvlastnější podobě může být jen jedno náboženství, které platí na celé Zemi a v celém vesmíru. Může být jen jedno náboženství, jako je jediný život, který se projevuje v rozmanitých formách.

Vývoj náboženství u všech národů nasvědčuje tomu, že náboženství patří k oněm projevům člověka, jež jsou mu tak přirozené jako touha po vědění a umění, a že každý velký národ prožívá své náboženství odlišně podle své myšlenkové a kulturní vyspělosti.

Českou zvláštností v ohledu náboženském je fakt, že – jak to vyjádřil Masaryk – „My Češi jsme vždycky měli směs racionalismu a mysticismu. Čech je velmi nadaný, myslí prakticky, ale měl také vždy rys mystický.“

Je ale pravda, že náboženství nemůže být úzce národní. Není to národní výšivka anebo malovánka. Je to spíše kosmické záření, ale má být zachycené a prožívané českou duší po česku a tím nejvíce prospěje svému národu.

Možná, že je dost těch, kteří se pokládají za moderní a vůbec žádné náboženství neuznávají. Za moderního člověka se také pokládá agnostik, který by řekl, že náboženství nevede nikam nebo že zdržuje. Ateista by snad řekl, že vede k pověře anebo že je opíem. My však můžeme říci, že vede k vyšším mravním úrovním, že vede k zesvátečnění, zkrášlení a produchovnění celého života.

Pokračování v prosinci 2012

PROGRAM NA MĚSÍC LISTOPAD 2012

Shromáždění se konají na ul. Staňkova 18a, Brno, budova OSC a.s.,
3. patro. Doprava: tramvaj číslo 1 a 6 - zastávka Hrnčířská

Středy 17 – 19 hod.:

- 7.11.: Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: **SLUNEČNICE - ZDRAVOTNÍ CVIČENÍ,
MEDITACE**
- 14.11.: Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: **SLUNEČNICE - ZDRAVOTNÍ CVIČENÍ,
MEDITACE**
- 21.11.: **PODMÍNKY PŘEŽITÍ CIVILIZACÍ** - rozprava
- 28.11.: Ing. Pavel Sedlák: **MIKROKURS POČÍTAČŮ**

Pátky 17 – 19 hod.:

- 2.11.: Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: **SVĚTLO V TEMNOTÁCH**
shromáždění ke 2.listopadu
- 9.11.: Rev. Mgr. Jarmila Plotěná, Otmar Habrle:
VĚDA A VÝCHOVA a naše duchovní cesta
- 16.11.: Ing. Ivan Sommer: **PŘÍBĚH LÁZEŇSKÉHO PACIENTA**
- 23.11.: Prof. Miroslava Paulíčková:
ZAMYŠLENÍ NAD VÝVOJEM NAŠÍ PLANETY, GALAXIE, VESMÍRU
- 30.11.: RNDr. Ludmila Čermáková: **MOUDROST PŘÍRODY** – léčivé působení
kamenů na naše tělo

Čtvrtek 18.30 hod.:

- 15.11.: Auzier Consenza, Josef Jackulak: **NUTNOST EVOLUCE**
Setkání skupiny **ALLAN KARDEC**, přednes **česky**

Děkujeme všem dárcům za finanční příspěvky na našich akcích.

Obec unitářů v Brně vydává měsíčník „Poutník“ obsahující původní články členů a přátel Unitárie, články z historie unitářství, poezii, aktuality i zábavu.

E-mailová adresa: unitaria.brno@seznam.cz. Viz též www.unitaria.cz.

Pokud si přejete tento program nebo časopis „Poutník“ dostávat e-mailem, sdělte vaši e-mailovou adresu v kanceláři Obce unitářů v Brně.

Redakční rada: Rev. Mgr. Jarmila Plotěná, Mgr. Daniel Novotný,
ing. Marie Vohlídalová, ing. Ivan Sommer